

Šiandien saulė tekėjo 7.49 val., 18.19 val.
Dienos ilgumas – 10.30 val.
Mėnulis: jaunatis iki spalio 21 d.

Vardai

Šiandien – Ignacas, Ignatas, Gytis, Marijonas, Margarita;
rytoj – Lukas, Vaiva;
poryt – Paulius, Laura, Povilas, Kleopatra;
penktadienį – Irena, Gedas, Adelė.

Dienos išmintis

Pirmasis kąsnis virėjai. (Lietuvių patarlė)

Pirmoji ponია Diana – Kelmėje ir Budraičiuose

Praėjusiame laikraščio „Bičiulis“ numeryje rašėme, kad spalio 9 d. Kelmėje su oficialiu vizitu lankėsi Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda. Su juo pas mus atvyko ir jo žmona, pirmoji Lietuvos ponია, Diana Nausėdienė. Jai buvo sudaryta atskira darbotvarkė. Pirmoji Lietuvos samariečių bendrijos nariais ir aplankė Budraičių kaimo bendruomenę.

Prezidentūros išplatintame pranešime apie pirmosios ponios Dianos Nausėdienės vizitą mūsų rajone rašoma: „Susitikimas su Samariečių bendrijos Kelmės skyriaus bendruomene įvyko jos įsteigtame vaikų dienos centre „Draugystė“. Kelmės savivaldybėje, Tytuvėnuose, samariečiai yra įsteigę ir dienos centrą „Samarietukas“. Bendrijos nariai teikia įvairiapusę paramą, turi labdaros valgyklą, kurioje nemokamas maitinimas penkis kartus per savaitę skiriamas 48 žmonėms. Kelmės rajono Samariečių bendrija taip pat teikia kompleksines paslaugas šeimoms.

Pokalbyje su samariečiais pirmoji ponia pabrėžė, kad labai svarbu, jog kiekviena Lietuvos šeima galėtų gauti reikiamą pagalbą iš tikrųjų bet kokiai krizei. Dar svarbiau – turėti galimybę kreiptis paramos, konsultacijų ar kitokios pagalbos nelaukiant krizės.

„Jūsų veikla – dar vienas įrodymas, kaip svarbu skatinti ir



D. Nausėdienė susitikime su samariečių bendrija

auginti nevyriausybinių sektorių, ugdyti pilietinę visuomenę, kuri įgalinama padėti pati sau ir organizuoti reikiamas paslaugas. Ačiū už atsidavimą ir tai, kad stipriate šeimas, ugdote jų gebėjimus savarankiškai spręsti iškilusias problemas, įveikti tėvystės, paauglystės, kitus iššūkius ar užklupusias krizes, nuo kurių niekas nėra apsaugotas“, – teigė D. Nausėdienė.

Pirmoji ponia akcentavo, kad kompleksinė pagalba šeimai

prisideda prie psichinės sveikatos stiprinimo. „Saugumo jausmas yra vienas pamatinis dalykų, kuriuo remdamasis kiekvienas žmogus auga ir tobulėja. Šeima, saugi aplinka joje yra ta terpė, kur kiekvienas turėtų jaustis užtikrintai ir semtis stiprybės. Labai džiaugiuosi, kad Jūsų dėka būtent tokia aplinka šeimose ir kuriama“, – sakė pirmoji ponia.

Susitikime su Budraičių kaimo bendruomene, kuri yra viena iš Lietuvos Respublikos Prezidento

Linos Urbelytės nuotrauka

Gitano Nausėdos globojamos iniciatyvos „Lietuvos galia“ dalyvių, daugiausia kalbėta apie bendruomeniškumą ir aktyvumą.

Ši bendruomenė – puikus pavyzdys, ką galima pasiekti dirbant kartu ir dėl bendro tikslo. Per 19 metų aktyvūs žmonės pasiekė pagrindinį tikslą: bendruomenės namai kasdien yra atviri, juose nuolat vyksta tikslingos ir prasmingos veiklos vaikams, suaugusiems ir senjorams.

„Jūsų aktyvumas, atsidavimas

ir veikla liudija, kad kaimiškos Lietuvos vietovės yra gyvos ir ten gyvena kūrybingi, darbštūs ir pilietiškai žmonės. Esate viena pirmųjų bendruomenių, veikiančių jau ne pirmą dešimtį metų, kuri savo žmonių rankomis sukūrė tai, kuo šiandien pagrįstai galite džiaugtis ir didžiuotis. Žinau, kad pas Jus apsilanko ir kitos bendruomenės, konsultuojasi ir semiasi gerosios patirties ir praktikos, tai didžiulis įvertinimas Jums. Labai tikiuosi, kad tęsite savo darbus su dar didesniu užsidegimu, nes to tikrai reikia mūsų žmonėms ir valstybei“, – kalbėjo D. Nausėdienė.

Pirmoji ponia priminė, jog beveik trečdalis visų iniciatyvų „Lietuvos galios“ platformoje kuriamos būtent bendruomenėse. Pirmosios ponios teigimu, čia slypi didžiulis pilietinės galios potencialas, kurį norisi ne tik padėti atrinkti, bet ir pasidalinti kuriamais stebuklais su visa Lietuva.

„Lietuvos galia“ jau vienija daugiau nei pusketvirtą šimto iniciatyvų, kurios įgyvendinamos kiekvienoje šalies savivaldybėje. Iniciatyvas taip pat įgyvendina lietuvių diasporos nariai Jungtinėje Karalystėje, JAV, Vokietijoje, Ispanijoje, Naujojoje Zelandijoje, Norvegijoje.“

Vakare Diana Nausėdienė kartu su sutuoktiniu Lietuvos prezidentu Gitanu Nausėda Kelmės profesinio rengimo salėje susitiko su rajono bendruomene bei tarė žodį.

„Bičiulis“ inf.

J. Garbenienė – trečioji Kražių VEIDŲ HEROJĖ



J. Garbenienė

Alvydas GEŠTAUTAS
Asociacija Gin-Dia studija
Vašilėnų bendruomenės namuose pristatė naują šios asociacijos steigėjų Dianos ir Gintauto Stungurių filmo premjerą „Janina Garbenienė“. Šį darbą finansavo Kelmės rajono savivaldybė. Tai trečiasis ciklo „Kražių veidai“ sukurtas filmas. Užpernai Gin-Dia studija pristatė filmą apie Iraziškį ilgametį istorijos mokytoją, kraštotyrininką, muziejininką, Sąjūdžio aktyvistą Edvardą Dirmeikį, o pernai apie partizanę Juliją Zybaitę-Žibutienę.

– Mes tik prieš kelerius metus iš Šiaulių atvykome gyventi į Kražius. Norėjome čia tęsti kūrybinį darbą. Kilo mintis kurti filmų ciklą apie iškilus Kražių krašto žmones. Tačiau Kražiai mums buvo nauja gyvenimo stotelė. Žmonių nepažinojome. Pradėjome bendrauti su miestelio inteligentais ir jie mums pasiūlė sukurti filmus apie E. Dirmeikį, J. Žibutienę ir J. Garbenienę. Pastarajai skirtas kūrybinis procesas buvo labai įdomus. Moteris jau garbaus amžiaus, turi fizinę negalią, tačiau

tai netrukė jai ilgus metus pačiai pagal galimybes tvarkytis, prižiūrėti šiltnamį bei bityną. Filmas įdomus ir dėl to, kad kalbama ne tik apie Janiną, bet ir jos vyrą, buvusį Karklėnų kolūkio pirmininką, Juozapą Garbenį, –pasakojo filmo kūrėjai.

Filme pateikiamas J. Garbenienės išsamus pasakojimas, kurį ji pradeda nuo prosenelių, senelių ir baigia savo šeima, kalba kaimynai Janina ir Vladas Vasiliauskai, Jadzė Rimgailienė, Nijolė Rimgailaitė-Juzevičienė, archeologas prof. Vykintas Vaitkevičius, Kražių Žygimanto Liauksmo gimnazijos mokytoja Emilija Kvietkuvienė, kražiaičiai – buvusi mokytoja Genovaitė Mockuvienė, tautodailininkai Rasa ir Linas Mockai.

J. Garbenienė gimė 1936 m. rugpjūčio 22 d. Šilalės rajono Trumpinių kaime. Kadangi tėvai augino bites, tad ir laiko jų priežiūrai skyrė nemažai.

– Mama pasakojo, kad paruošusi avių žiemojimui grįžo į trobą ir mane pagimdė, todėl ir sakė, jog esu bitučių vaikas, – pasakoja ponja Janina.

Jos vyras gimė mūsų rajone – Pakėvyje. Baigė Rietavo žemės ūkio technikumą, gavo paskyrimą į Varnių Mašinų-traktorių stotį (MTS). Vėliau buvo išrinktas kolūkio pirmininku. Kai šis kolūkis priklausė Varnių rajonui, į jį tuomet buvo atvykęs sovietijos vadas Nikita Chruščiovas. J. Garbenis jį pavežiojo prastais keliais ir, žinoma, pabėdojo, jog kelius reikia tvarkyti, o lėšų tam nėra. Netrukus šiame krašte keliai vos ne stebuklingu greičiu buvo sutvarkyti.

Juozapas apsigyveno pas Janinos tetą Aleksandrą. Iš jos nuomojo kambarį ir užsisakinėjo maistą.

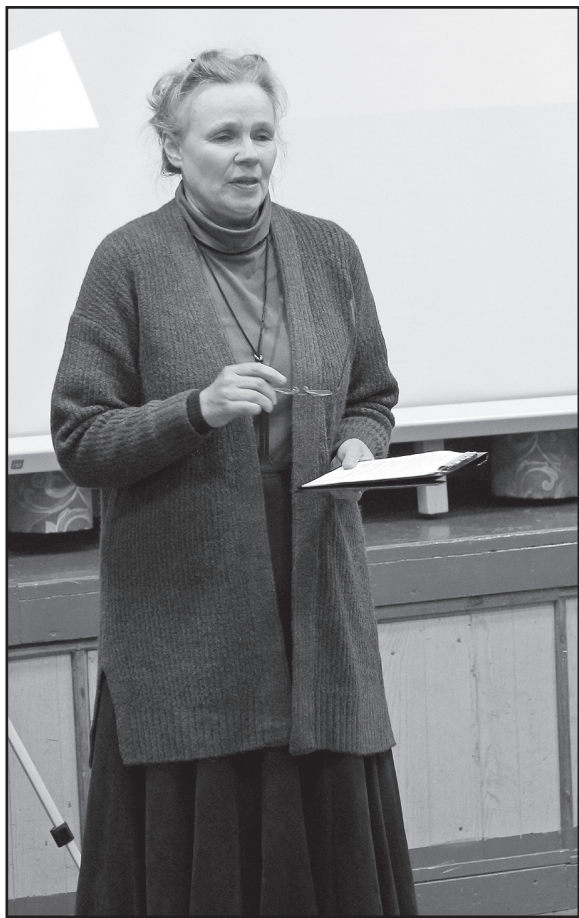
– Mylėjau tetą Aleksandrą ir per vienas Kalėdas ir Naujuosius metus mama mane išleido pasisvečiuoti pas ją. Ten ir sutikau savo būsimąjį vyrą Juozapą.

(Nukelta į 2 psl.)



9 771648 015022

J. Garbenienė – trečioji Kražių VEIDŲ HEROJĖ



D. Stungurienė



V. Vaitkevičius S. Maziliausko nuotraukos

(Atkelta iš 1 psl.)

Kultūringas žmogus buvo, nepuolė bučiuotis, nesiūlė gultis į lovą, o bendravo kultūringai. Tuo man jis ir patiko, – prisimena jaunystės metus Janina.

Janina ir Juozapas susituokė. Pirmiausia gimė sūnus Algirdas, po jo Stasys, dukra Laimutė ir pagrandukas Juozas. Stasys ir Juozas dabar gyvena Švedijoje, Algirdas – Karklėnuose, Laimutė – Šiauliuose.

Vėliau J. Garbeniui buvo paskirtas butas tremtinių name. Po to patys Garbeniai pasistatė nuosavą namą, o į buvusį butą pasiūlė grįžti ir gyventi iš tremties grįžusiai Jadzei Rimgailienei. Tais laikais buvo negirdėtas atvejis, kad represuoti žmonės grįžo ne tik į gimtinę, bet ir į savo namus.

Juozapas negirtuokliavo, kolūkio rodikliai buvo geri, o su valdžia pasiginčydavo. Šie gal ir norėjo juo atsikratyti, tačiau priežasčių tam nebuvo. Ir šių eilučių autoriui teko bendrauti su Juozu, kai jis vadovavo Karklėnų kolūkiui. Pirmininkas ypatingą dėmesį skyrė namų statybai, kelių tiesimui, priežiūrai. Gal dėl to tais laikais nei Karklėnų bažnytkaimyje, nei Vašilėnų gyvenvietėje netrūko žmonių. Kolūkio lėšomis buvo pastatyti kultūros namai, tais laikais vieni erdviausių Kelmės rajone. Juose repetavo meno mėgėjai, atvykdavo profesionalūs kolektyvai. J. Garbenis rūpinosi ir žmonių poilsiu, sutvarkė kelis tvenkinius, kurie buvo pritaikyti ir vaikų, ir suaugusiųjų poilsiui, maudymuisi, pramogoms.

Janina dirbo bibliotekininke, laiškiniųke, todėl daug bendravo su žmonėmis. Iš jų išgirdo daug padavimų, legendų, tikrų istorijų apie Karklėnus, jų apylinkes. Jau laisvos Lietuvos laikais visa tai sugulė išleistoje jos lėšomis knygoje „Karklėnų senovės atsiminimai“. Vėliau surinkti atsiminimai sugulė į dar vieną knygą

„Sielos žaizdos“, už kurią gavo Reginos Biržinytės premiją. Moteris visą gyvenimą mėgo kurti eiles. Jos sukauptos žinios apie Karklėnų kraštą pravertė ne vienam žymiam tyrinėtoji. Vienas jų jau minėtas prof. Vykintas Vaitkevičius. Jį labai sudomino Girgždutė. Filme profesorius pasakoja: – leškojau žmogaus galinčio pavadžioti po Girgždutę, pasiūlė man Šimkų, kuris mielai sutiko tai padaryti. Po ekskursijos jo pasiteiravau, kas dar galėtų daugiau papasakoti apie Girgždutę. Šimkus man ir papasakojo apie Janiną Garbenienę. Ji man papasakojo daug įdomių dalykų, o ypač sužavėjo meilė bitėms.

– Vykintas labai norėjo atrasti Alkupio ištakas, nes jos ir buvo prie Girgždutės. Bet kur jos – nežinojau. Pasiteiravau to Navarėnuose gyvenančio Šimkevičiaus. Jis pasakė, kad Alkupio nebėra, nes jį nusiausino melioratoriai.

Vykintas ne vienerius metus iš Vilniaus važinėjo skaityti paskaitų į Klaipėdos universitetą. Išvykdavo paskaitų išvakarėse ir pakeliui apsistodavo pas mane, taip mano namuose atsirado Vykinto kambarys, kuriame jis vakarodavo ir ruošdavosi paskaitoms. Netgi ir savo bičių avilį turėjo. Padėjo man medų kopėti. Mano tėvai turėjo 1933 metais išleistą profesoriaus Juozo Krikščiūno knygą „Bitininkystė“. Per daugybę metų ši knyga apšiuo, Vykintas ją įrišo ir atnaujino, – pasakojo J. Garbenienė.

Beje, ponija Janina 2012 m. gavo Kultūros ministerijos nominaciją už bitininkystės tradicijų puoselėjimą. Be to, V. Vaitkevičius mokslinėje literatūroje paskelbė straipsnį apie J. Garbenienės bitininkavimo paslaptis.

Filme pateikiami kaimyno atsiliepimai apie Garbenių šeimą, Janinos iš Vašilėnų, gyventojų pokalbių fragmentai ir t.t. Labai taikliai filmo heroję apibūdino E. Kvietkuvienė:

– Janiną Garbenienę pažįstu nuo 1984 metų. Tada aš, jauna mokytoja, atvykau dirbti į Karklėnų vidurinę mokyklą. Pirmiausia atkreipiau dėmesį į jos, kolūkio pirmininkos žmonos, poelgius ir išvaizdą, nes Janina visada buvo kukli savo išvaizda, atidi paprastam žmogui. Prisimenu, kaip ji, vaikščiodama Karklėnų mokyklos koridoriais, kalbino mokytojus, prašė jų nuotraukų. Taip pirmoje knygoje atsirado skyrius apie mokyklą, mokytojus. Jos tylūs, bet gilūs sprendimai darė įspūdį. Vėliau, jau dirbdama Kražiuose, seniūnijos salėje pristaciau jos knygą. 2019 m. su abituriente Gitana Šaltyte parengėme tautosakos tiriamąjį darbą „Sovietinis kolūkis: pirmininkų žmonių gyvenimo istorijos“. Viena pateikėjų – Janina. Džiaugiuosi pažintimi, bendryste su Janina ir tuo, kad galime prisidėti prie jos atminties išsaugojimo. Janinos gyvenimo patirtis, meilė kraštui ir žmonėms tikrai verti įamžinimo.

Į filmo premjerą susirinko pilnutėlė Vašilėnų bendruomenės salė. Tikriausia nebuvo nė vienos sodybos, iš kurios nebūtų atėjęs žmogus. Į premjerą atvyko netgi žmonės, kilę iš Vašilėnų, o dabar gyvenantys kituose rajono ar Lietuvos kampeliuose. Jau minėtoji E. Kvietkuvienė sakė:

– Miela matyti daug pažįstamų veidų. Jūs esate labai bendruomeniški. Janinos atėjote pagerbti tikriausiai dėl to, kad šiai mūsų šviesuolei svetimas dirbtinumas, ji visada tikra ir jos pagerbti atėjo tikri.

G. Stunguryš po filmo premjeros pristatė savo nupieštą J. Garbenienės portretą. J. Garbenienę vašilėniškių vardu sveikino bendruomenės pirmininkė Gražina Rimgailienė, Karklėnų bendruomenės narė Rasa Kybartienė, artimieji, kaimynai. Beje, šioje šventėje dalyvavo gimtinėje likęs sūnus Algirdas, anūakai Neringa, Dominykas, Modestas ir t.t.

Šaukėnuose – dar ne ruduo...

Elvina MAURAGIENĖ

Rugsėjo 29-osios vakarą Šaukėnų kultūros ir amatų centre suskambo muzika. Rengėjai kvietė šaukėniškius smagiai paminėti Tarptautinę pagyvenusių žmonių dieną. Susirinkusių laukė kultūros darbuotojų surengtas koncertas–kūrybos vakaras „Dar širdyje ne ruduo“.

Joks renginys Šaukėnų kultūros ir amatų centre tradiciškai neapsieina be dainininkų D. Astrauskienės ir A. Kalinčiko, be jų vadovaujamo kolektyvo „Šona“ dainų. Po pirmųjų muzikinių pasirodymų šventinio vakaro vedėja D. Astrauskienė susirinkusius išjudino šmaikščiu žodžiu ir šypseną bei pakvietė nusipelnčius Šaukėnų senjorus poetus A. Bacevičienę ir St. Jokubauską pasidalinti savo kūryba, naujausiomis eilutėmis, kūrybinėmis mintimis.

A. Bacevičienė sakė nelaikanti savęs poete, nes veiklos jai netrūksta kultūros ir amatų centre. Ji iš tų senjorų, kurie negali nusėdėti namie sudėję rankų. St. Jokubauskas yra Šaukėnų legenda. Jis negali nekurti. Jo poezijos posmuose išsilies subtiliausi jausmai, apdainuojamas gamtos grožis tiesiogine prasme, nes poeto eilės skambios, lengvai virsta dainomis, kurios virpina šaukėniškių širdis, jas gera dainuoti ir klausytis.

Poetai paskaitė savo kūrybą, mielai ir atvirai pasidalino šventinėmis ir kasdieninėmis senjorų būties paslaptimis.

Toliau vakaran susirinkusiems koncertavo rengėjų pakviestas Kelmės kultūros centro Lupikų skyriaus mišrus vokalinis ansamblis „Vakarė“.

– Mes dainuosim, o jūs palinkuokit ir pašokit! – pakvietė „Vakarės“ kolektyvo vadovė G. Ačienė ir dainininkai. – Juk širdyje dar ne ruduo, tik už lango.

Daina keitė dainą. Šaukėnų kultūros ir amatų centro salė seniai beskambo nuo tokių nuostabių dainininkų balsų. Jei ne sienos, visą Šaukėnų miestelį būtų išbūdinę. Negailėjo jiems plojimų ir šypsenų šventėn susirinkę.

Renginių organizatorė, vykdanči Šaukėnų kultūros ir amatų centro direktoriaus pareigas, L. Stonienė senjorams Tarptautinės pagyvenusių žmonių dienos proga perskaitė laišką–sveikinimą nuo Šaukėnų seniūnijos, linkėjo visiems sveikatos ir stiprybės, dėkojo dainininkams, visiems susirinkusiems, „Vakarės“ šaunuoliams įteikė dovanėlę, Kultūros ir amatų centro darbuotojos nusipelnusiems senjorams – rudens žiedų puokšteles.

Paskutiniam šventės akordui visus subūrė „Ilgiausių metų“ giedojimas vyriausiais nusipelnusių Šaukėnų senjorų porai A. ir St. Jokubauskams.

Jiems skirtas „Dievo palaimos“ linkėjimas, pats gražiausias ir prasmingiausias, visus sušildė, ir tą šilumą išsinešė namo susirinkusiųjų širdys ir sielos.

Pagyvenusių žmonių diena Užventyje



Regina KARPIENĖ (Užvenčio biblioteka)

Užvenčio bibliotekoje spalio 2 dieną buvo paminėta Tarptautinė pagyvenusių žmonių diena. Ta proga Užvenčio bibliotekos senjorai dalyvavo susitikime su Kelmės rajono visuomenės sveikatos biuro specialiste Audrone Palubinskiene ir klausėsi paskaitos „Rūpinkitės savo sveikata“. Lektorė susirinkusiems pasakojo apie tai, kad vyresniame amžiuje yra svarbu rūpintis sveikata, didelį dėmesį skirti subalansuotai mitybai, fiziniam aktyvumui bei tinkamam miego režimui. Tačiau pirmiausiai reikėtų pradėti nuo produktų etikėčių skaitymo ir mokėjimo pasiskaiciuoti cukraus kiekį maisto produktuose. Paskaitoje susirinkusieji dar sužinojo apie maisto produktų ženklumą, priedų

naudojimą, jų skirstymą, žymėjimą ir įtaką žmogaus organizmui.

Po informatyvios paskaitos senjorai dalyvavo edukaciniuose mokymuose. Liolių socialinės globos namų Užvenčio padalinio užimtumo specialistė Sigita Šatkauskaitė svečius mokė lankstyti bei daryti gėles iš izolono. Senjorai parinko tinkamas spalvas, sukomponavo ir sukūrė gražias, neįprastas rožių puokštes, kurias kiekvienas su džiaugsmu išsinešė į namus.

Bibliotekininkė už aktyvų bendradarbiavimą organizuojant renginius Užvenčio bibliotekoje įteikė padėkas Liolių socialinės globos namų Užvenčio padaliniiui, juose gyvenantiems seneliams ir Užvenčio socialinės globos padalinio užimtumo specialistei S. Šatkauskaitei.